

La folket komme til orde i NRK

Egil G. Skogseth

@Ingress: Mens avisenes nettdebatter har utviklet seg til å bli treningsarenaer for bred offentlig *skriftlig* deltakelse, eksisterer det svært få debattprogrammer på norsk radio og fjernsyn som setter den *mundtlige* dialogen i høysetet. I den nye allmennkringkastingsplakaten for NRK bør statskanalene få pålegg om å gjøre noe med dette.

I tråd med folkeopplysningstradisjonen NRK står innenfor, legger Kultur- og kirke departementet i sitt høringsnotat for ny allmennkringkastingsplakat for NRK opp til at “NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser”. Dette er viktig, men det later til at departementet ikke har fått med seg at borgerne i dag ikke bare vil motta informasjon, men også delta i mediene. Kun få måneder etter at Time Magazine kåret “You” — alle amatørerne som produserer medieinnhold — til [årets person](#), er det merkelig at ikke NRK blir anmodet om å invitere vanlige borgere til å delta i sine debattprogrammer. For hvis NRK virkelig skal bidra til danningen av aktive borgere og dermed styrking av demokratiet, er det nødvendig å slippe til langt flere enn “den pratende klasse” i Oslo.

NRK eksperimenterer riktignok med de utvidede mulighetene for brukerdeltakelse som ligger i de nye medieteknologiene, men på debattprogrammer som *Standpunkt* er det nettopp kun et kort standpunkt — et ubegrunnet meningsutsagn — som slipper til per SMS. Det er mulig å fortsette diskusjonen med argumenter og reelle meningsutvekslinger på [nettsidene](#) etter sending, men hvorfor får ikke de engasjerte borgerne snakke under selve programmet? På radio tar NRK kun ut potensialet for bred folkelig deltakelse som ligger i direkte overført tale én time hver uke — i P1s debattprogram [Rett på](#).

Selv om mange journalister forneker at de innehar maktposisjoner, er det få som betviler at dagens demokrati i stor grad er (masse)mediert. Når stortingspresidenten må [rykke ut i mediene](#) for å lokke politikerne ut av studioene og tilbake til Stortinget (tidligere kjent som landets viktigste talerstol), blir det samtidig gjort ettertrykkelig klart at vi ikke lenger lever i en tid da de viktigste ordskiftene pågår i Folkets hus, ungdomshuset eller bedehuset.

Blogger og nettsamfunn har et stykke på vei erstattet funksjonen møtene i disse fysiske rommene har spilt, men til motsetning fra hos arbeiderbevegelsen, framhaldsrørsla og kristenfolket, er det absolutt ingen automatikk i at gode argumenter framført på de digitale allmenningene får konsekvenser for de politiske beslutningsprosessene. NRKs debattprogrammer derimot, hører politikerne på. Som offentlig allmennkringkaster påligger det derfor redaktører og journalister i NRK et særlig ansvar. Da de så langt i kun begrenset grad har tatt dette ansvaret, bør departementet, gjerne med henvisning til lisensinstituttets legitimitet hos folket (se blant annet [diskusjon om dette i Vox Publica](#)), pålegge NRK rollen som ordstyrer for ordskifter med bred folkelig deltakelse. I vårt moderne demokrati er dette en like viktig oppgave som det å overføre informasjon om demokratiske prosesser til borgerne.

For å tydeliggjøre viktigheten av bred folkelig deltakelse i NRKs debattprogrammer, kan kulepunkt 2 i allmennkringkastingsplakaten del 1 "[NRK skal understøtte og styrke demokratiet](#)" omformuleres slik:

- NRK skal ved å inkludere et bredt utvalg av den norske befolkning i sine debattprogrammer bidra til å fremme den offentlige samtalen. NRK skal medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.

Artikkelforfatteren er vitenskapelig assistent ved Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo. Som medlem i forsknings/redaksjonsgruppen til nettradiostasjonen [Demostasjon](#) har Skogseth deltatt i et sosiologisk eksperiment med nye, deltakerorienterte programformater. Resultatene fra Demostasjon blir diskutert i fire av bidragene til antologien Medier og demokrati som vil bli gitt ut på Spartacus forlag høsten 2007.